

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Mgr. Art. M. A.**, bývajúceho v B., zastúpeného JUDr. S. J., advokátom so sídlom v B., proti žalovanej **P., spol. s r.o.**, so sídlom vo V., **o zaplataenie 382 600 USD s prísl.**, vedenej na Okresnom súde Martin pod sp.zn. 11 Ro 5/2008, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline zo 14. mája 2009 sp.zn. 10 Co 35/2009 rozhodol

t a k t o :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Žiline zo 14. mája 2009 sp.zn. 10 Co 35/2009 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Žiline ako odvolací súd dovolaním napadnutým uznesením zmenil uznesenie Okresného súdu Martin z 3. decembra 2008 č.k. 11 Ro 5/2008-21 o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov žalobcovi tak, že mu priznal toto oslobodenie v rozsahu X.. Takto rozhodol poukazujúc na to, že v potvrdení o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch žalobca uviedol, že v B. vlastní byt aj dom, preto je opodstatnené aby sa aspoň v čiastočnom rozsahu podieľal na splnení poplatkovej povinnosti.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal dovolanie žalobca. Žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci odvolacím súdom v dôsledku nesprávneho zistenia skutkového stavu veci. Poukazoval na to, že nie je vlastníkom nehnuteľnosti – domu ani bytu, a že potvrdenia o podaní daňového priznania k dani z nehnuteľnosti sú adresované na jeho manželku. Keďže nie je schopný uhradiť súdny poplatok, rozhodnutie krajského súdu zároveň znamená odňatie jeho možnosti konať pred súdom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie bolo podané včas účastníkom konania, preskúmal napadnuté uznesenie a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Občiansky súdny poriadok upravuje prípustnosť dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu v ustanoveniach § 237 a § 239 O.s.p.

Dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu je v prvom rade prípustné (a súčasne dôvodné) vtedy, ak je konanie postihnuté vadami taxatívne uvedenými v § 237 O.s.p., ktoré spôsobujú tzv. zmätočnosť rozhodnutia odvolacieho súdu. K týmto vadám prihliada dovolací súd – ak je dovolanie podané včas a na to oprávneným subjektom – z úradnej povinnosti (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.).

Podľa ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy a pod.). K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím. Takýmto rozhodnutím môže byť aj uznesenie, ktorým nebolo vyhovené (celkom, prípadne aj len čiastočne) návrhu účastníka na oslobodenie od súdnych poplatkov, ak záver súdu o tejto otázke nie je správny. V zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky totiž každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným spôsobom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde. Toto právo má každý, teda i ten, kto nemá finančné prostriedky na zaplatenie súdneho poplatku. Preto aj keď zákon stanovuje povinnosť uhradiť súdny poplatok ako podmienku pri uplatňovaní práva v občianskom súdnom konaní, súčasne upravuje okolnosti, za ktorých možno túto podmienku odpustiť. Keďže zákonným dôsledkom nezaplatenia súdneho poplatku môže byť zastavenie konania, nesprávnym

posúdením podmienok pre odpustenie poplatkovej povinnosti môže byť znemožnené právo na súdnu ochranu a teda možnosť účastníka konať pred súdom.

Podľa § 138 ods. 1 veta prvá O.s.p. na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva.

Účelom uvedeného ustanovenia je, aby účastníkovi nebolo len pre jeho majetkové a sociálne pomery znemožnené uplatňovať alebo brániť svoje právo. Pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov musia byť súčasne splnené dve podmienky, a to nepriaznivá finančná situácia a pravdepodobnosť úspechu v ďalšom konaní na strane žiadateľa. Oprávnenosť žiadosti preto hodnotí súd z hľadiska splnenia týchto podmienok, pričom vychádza zo skutočností preukázaných žiadateľom.

V preskúmvanej veci odvolací súd pri posudzovaní opodstatnenosti žiadosti žalobcu o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov vychádzal okrem iného aj zo skutkového zistenia, že žalobca vlastní byt a dom v B. Z obsahu spisu je však zrejmé, že toto zistenie (ktoré odvolací súd považoval za rozhodujúce) je v zjavnom rozpore s údajmi žalobcu uvedenými v ním predloženom potvrdení o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch (č.l. 16). V tomto potvrdení pod bodom IV s nadpisom „Osobný majetok väčšej ceny (rodinný dom, chata, motorové vozidlo a pod.)“ žalobca uviedol len motorové vozidlo značky V.. Byt a dom v B. uviedol pod bodom V s nadpisom „Zárobkové a majetkové pomery manžela žiadateľa“. Pokiaľ sa na druhej strane potvrdenia uvádza, že žalobca je v evidencii dane z nehnuteľnosti, je tento údaj v nesúlade s obsahom bodu IV tejto písomnosti. Ak napriek týmto skutočnostiam odvolací súd vychádzal zo zistenia, ktoré z predloženého potvrdenia bez ďalšieho vyvodit' nemožno, nerozhodol správne. Nesprávnym rozhodnutím o priznaní oslobodenia od súdnych poplatkov len čiastočne odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom v zmysle ust. § 237 písm.f/ O.s.p., čím založil prípustnosť a zároveň dôvodnosť podaného dovolania.

So zreteľom na uvedené dovolací súd podľa § 243b ods. 1 O.s.p. uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. septembra 2009

JUDr. Rudolf Čirč, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová